

Műhely

Az Immánuel Otthon

*„...és ráhagyatkoztam
tudom, milyen kezekbe
helyeztem bizalmamat.”*

E szavakat olvastam a debreceni Immánuel Rehabilitációs Otthon egyik termében. Szeretetet és hitet sugall az idézet, de méginkább az a munkalétkör, melyet az otthonban tett váratlan látogatás során tapasztaltam. A három éve működő intézmény életéről beszélgettem Hadházi Judit otthonvezetővel. Megtudtam, hogy a Nagytemplomi Református Egyházközség kezdeményezésére 1991 elején alapítvány létesült azzal a céllal, hogy súlyos mozgássérült és halmozottan sérült gyermekek komplex rehabilitációját, napközis ellátását, oktatását és mozgásterápiás kezelését egy helyen biztosítsa. A gyülekezet tagjainak munkájával és társadalmi összefogással néhány hónap alatt elkészült az otthon a Pacsirta utcai egykori általános iskola épületében. (A debreceni önkormányzat ugyanis teljes használati joggal visszaadta az épületet tulajdonosának, a Tiszántúli Református Egyházkerületnek.)

Az otthon célja tehát olyan gyermekek rehabilitációja, akik eddig elszigetelten éltek a külvilágtól, mivel nem jártak óvodai vagy iskolai közösségbe, s terápiájuk sem volt teljesen megoldott. A tágas termekben különböző életkorú gyermekeket láttam. Az egyikben picik tornáztak, a másokban óvodások számoltak. Nagyobb gyerekek egy csoportja éppen tanult, míg ismét mások énekeltek.

Hogyan oldható meg ez a változatos foglalkoztatás?

Több módszer alkalmazásával team-munkában végezzük a komplex terápiát – mondja Hadházi Judit. Az egyéni és a csoportos foglalkozások formái között szerepel a gyógytorna, masszírozás, gyógypedagógiai foglalkozás és oktatás, tanácsadás, rendelés, konduktív foglalkozás és tanácsadás, lelki gondozás, pszichoterápia, családterápia, hitoktatás, ortopéd és neurológiai szakrendelés. A jelenlegi 50 mozgássérült és részben szellemi fogyatékos gyermek részére ambuláns és napközitthonos foglalkozást szervezünk. Életkor szerint három nagy csoportot alakítottunk ki: a korai fejlesztő és óvodai csoportot, az iskolai csoportot és a 14-22 éves fiatalok csoportját. A korai fejlesztő és óvodai csoportban egy preventív új terápiás program kiépítését kezdtük el, egyedi módon. A 0-6 éves korúak esetében rendkívül fontos a gyermek beillesztése a csoportba és az anya szorongásainak feloldása. A gyermekek szüleikkel együtt tanulják a helyváltoztatás alapvető módjait, az önkiszolgáló tevékenységeket és a játéklehetőséget. Egyik alapmódszernek tekinthetjük a konduktív-pedagógiát, mely szerint az agysérült gyermekeknél a tanulási-tanítási folyamat az értelmi-érzelmi élet, a mozgás és a beszéd fejlesztéseként történik. Ez a tanítás nem „sérülésspecifikus”, hanem „gyermekspecifikus”: egyidejűleg nézi az egész személyiséget. A konduktív nevelést a gyógypedagógia egészíti ki akkor, ha a részkapességek súlyos zavara lép fel. A harmadik, egyben új módszer a „bazális stimuláció”, melyet akkor alkalmazunk, ha a halmozottan sérült gyermek spontán fejlődése nem haladja meg a 6 hónapos szintet. E módszer segítségével tanítjuk meg a kommunikációra képtelen gyermeket a környezet figyelésére, az aktivitásra. A

korai fejlesztés lehetővé teszi az óvodás csoportunkba való beilleszkedést, mely már első lépcső a rehabilitáció felé.

Iskolai csoportunkban kiegészítő és foglalkoztató oktatás is folyik napközis, illetve heti 6 órás formában. Ezek a gyermekek sérülésük miatt nem önállóak, normál iskolai közösségbe nem tudnak beilleszkedni. Korosztályuk heterogén, egyéni és csoportos foglalkozással vonjuk be őket a közösségi munkába. A csoportos foglalkozásokat egyénre szabott programok alapján történő egyéni korrekciós fejlesztés egészíti ki. Célunk az írás vagy a gépirás, az olvasás és a számolás alapismereteinek a megtanítása, illetve a Bliss-jelrendszer tanítása. Jelenleg 8 gyermeket oktatunk. Intézményünkben lehetőség van a mozgásterápiával összhangban, napközis ellátással egybekötött, magántanulói formában történő oktatásra. Az oktatás-nevelés rendje az országosan elfogadott tantervek tananyagához és követelményrendszeréhez igazodik. A tanítás folyamatába beépítve intenzív beszédnevelést is végzünk. Mindemellett jelentős szerepet kap a közösségi és az érzelmi nevelés.

Az oktató munkához speciális eszközök állnak rendelkezésünkre, melyek megfelelnek a gyermekek egyéni szükségleteinek.

A harmadik csoportban a 14-22 éves korú fiatalok napközis terápiája folyik. A serdülőkornak állandó emocionális feszültségben élnek, gyakran agresszív vagy épp ellenkezőleg, zárkózott magatartásúak. Mindig a családra vannak utalva, ezért szükségük van egy olyan közösségre, ahol nem kell szégyellniük egyéni érzéseiket. Elsősorban egyszerű kézi munkát igénylő tevékenységet kívánunk nekik megtanítani. Ilyen például a kisebb ajándékok és díszítő tárgyak készítése vágással, ragasztással. Nagy figyelmet fordítunk a családban, a háztartásban való éléshez szükséges alapvető munkálatok megtanítására is. Ez az otthon biztosítja számukra a családi légkört, a barátokat és személyiségfejlődésüket.

Mindegyik csoport életében kiemelkedő szerepe van a családterápiának és a lelkipozíciónak.

A feladatokat gyógypedagógus, konduktor, lelkipásztor, hitoktató, gyógytornász, tanító, gondozónő Szakemberek látják el. Magam konduktori és teológiai végzettséggel rendelkezem – vallja az otthon vezetője. A preventív munkában rendszeresen segít bennünket két szakorvos, ortopéd- és ideggyógyász orvosok felügyelik szakmai tevékenységünket.

E három év alatt jó kapcsolatot alakítottunk ki több egészségügyi, szociális, pedagógiai (állami és egyházi) intézmény, továbbá civil segítő szervezet vezetőivel. A kapcsolatrendszert azonban mindenképpen fejlesztenünk kell a város és a megye irányában egyaránt.

Sajátos helyzetben vagyunk: szociális, rehabilitációs egészségügyi és oktatási intézményként működünk.

Az otthon létrehozásához és működtetéséhez a Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség mellett anyagi támogatást kaptunk és kapunk az egyházaktól, az önkormányzattól, különböző intézményektől, és egyénektől. A napközitthon – megfelelő szintű – fenntartása azonban nem csekély áldozattal jár. Ezért várjuk a hívek és az együttérzők segítségét, s szeretettel fogadjuk a munkánk iránt érdeklődő látogatókat!

(Az otthon címe: 4024 Debrecen, Pacsirta u. 51. Telefonszáma: 06(52)323-/28. Bankszámlaszáma: Agrobank Rt. 349-98519/800-11089)

Dr. Háló Magdolna